

ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

КОЛЬОНІЗАЦІОННА ПОЛІТИКА В КАНАДІ.

Було це минулого року, як канадський уряд ухвалив ко-
льонізаційну політику, видав-
ши приватній компанії Canadian
Colonization Ass'n. на цю
ціль 100 тисяч доларів. Ніяко-
го контракту з тою компанією
уряд не заключив. Просто ви-
дав гроші і сказав везти до Ка-
нади нових колоністів (фар-
мерів).

В зв'язі з тою самою полі-
тикою уряд видав другим 100
тисяч доларів національний за-
лізничі.
Надармо робітничі посли і
деякі фармерські, переважно
альбертійські, остро критикува-
ли цю політику уряду в парла-
менті 13. і 20 марта 1923 року.
Вони доказували, що замість
того, щоб виснажувати таку
велику суму грошей приват-
ній компанії, яка має на цілі
тільки зиски, і йти шукати за
фармерами в різних країнах —
краще за ці гроші колонізувати
тих безробітних, що тися-
чами ходять по містах Канади,
або допомогти тим фармерам,
які через довгі і моргочі ти-
сячами опускають фарми і вті-
кають в світ за очі.

Після умови (як видно — на
словах) уряд з компанією,
вона мала доставити за ці гро-
ші щонайменше 200 нових
фармерів з Європи, які мали
доставити по 600 доларів на сімю
бонусів.

У відповідь на це посол
Джейкобс сказав в парламенті
15. марта м. року, що число
200 в порівнянні до 10 тисяч

фармерів і робітників, які про-
тягом одного місяця виїхали з
Канади до Злучених Держав,
це ніщо.

Коли робітничі і деякі фар-
мерські посли критикували ко-
льонізаційну політику уряду,
то вся буржуазна преса в Кана-
ді просто в батярський спосіб
накинулася на цих послів.

І політика уряду зістала у-
хвалена. Компанія дістала 200
тисяч доларів і сказала, що бу-
дуть за них колонізувати Ка-
наду. Умов ніяких не зробле-
но. Тай пошто, коли міністер
Стюарт заявив в парламенті
13. марта, що менеджер Cana-
dian Colonization Ass'n. Говард
Еверт є дуже делікатний чело-
вік і знає, що він робить.

І от на запит посла Кута в
парламенті 12. мая ц. р., який
успіх є з тої колонізаційної
політики, міністер Дж. А.
Роб заявив, що протягом 1923
— 1924 р.р. Canadian Coloniza-
tion Ass'n. привезла до Ка-
нади 35 колоністів. Цих 35
колоністів, при чім уряд не
знає навіть по кількох осіб є в
кожній сім'ї (не відомо навіть
де вони осіли), коштують краї-
ну близько 200 тисяч доларів,
або по \$5,714.29. коштує кож-
ній колонії.

Так то колонізують Канаду
тоді, як тисячі фармерів, що
потом і кровю полями свою
землю, втікають з фармів, бан-
кротують, або виїжджають в
Мексико та в Полудневу Аме-
рику взагалі.

Фармер-Нетяга.

ВИГЛЯДИ НА ВРОЖАЙ В РІЗНИХ КРАТНАХ.

Вигляд на врожай в різних
країнах в цій році слідуючий:
В Злучених Державах, як
доносить телеграми, врожай
цього року — найслабший за
останніх 12 літ.

В Аргентині, яка в продук-
ції пшениці стоїть в числі
великих передових країн, за-
гальний збір пшениці в цій
році обчислюється в 247,000,000
бушлів, або на 51,000,000
більше чим в минулій році.
Аргентина зможе вивезти на
міжнародний ринок 63,603,000
бушлів. Отже зі всіх країн,
тільки Аргентина має цього
року врожай далеко кращий,
як в минулій році.

Загальну продукцію пшени-
ци в 1924 рік в Бельгії, Болга-
рії, Іспанії, Злучених Держав

вах і Індії обчислюють на
1,241,000,000 — бушлів, або на
120 мільйонів бушлів менше
чим в минулі роки.

В маю місяці сприятлива по-
года була в Північній і Цен-
тральній Європі та на Балка-
нах. Посуха навістила полуд-
неву Італію, Україну, північну
Росію і Америку.

На Україні від посухи най-
гірше постраждали Київщина і
Полтавщина. Однак останні
досення кажуть, що в червні
випали дощі і види на урожай
є кращі.

В Канаді збіжжя припізне-
не, але дощі, що випали остан-
німи днями в багатьох місце-
востях — трох західних провін-
цій дають надію на поліпшен-
ня збіжжя.

МОЄ СЛОВО ДО ТРУДЯЩИХ ФАРМЕРІВ.

X.

Думав вже не писати цього
тижня нічого до "Вістей", бо,
мовляв, одна записка висте-
реться — один фармер тепе-
рішнього ладу не змінить, о-
скільки решта фармерів відно-
ситься байдужно до поправи
своєї ситуації. Та не годен
стриматися.

Де поглянь — всюди неспра-
ведливості, визиски, гніт...
Нероботи-паразити всіма си-
лами зміцнюють своє панування
над трудящими, а трудящі за-
мість прозивати і організува-
тися — байдужно собі.

От, весна. Як далеко оком
глянеш, всюди лани тай лани
— засіли лани, але фармер не
має найменшого задоволення,
що накопили збіжжя, будуть
добрий збір, він його про-
дасть за відповідну ціну.

Не знає той фармер, що ще
в зм'ї 1919—1920 р. банкіри
Злучених Держав і Канади на
своїм мітингу в Нью Йорку заа-
дають постановили, що ціна на
фармерські продукти доти має
бути низька, доки організова-
не робітництво не кинеться на
коліна і не буде просяти помилу-
вання.

За час війни робітництво по-
трапило добути вищу платню.
Через побіду альянсу над Нім-
цями отворилися для альянсу
нові ринки збуту, а головню для
капіталістів Злучених Держав.
Щоби на тих ринках збуту
можна успішно продавати і су-
перничити з виробами Англії,
Франції і Японії, капіталісти
Злуч. Держав мусять мати де-
шевого робітника.

Маючи контроль кредитових
значків, як я це доказав в по-
передніх розділах, капіталісти
на сканамі вище мітингу поста-
новили "робітничі" кошти жит-
тя для робітників в цей спосіб,
що відомий як "кредити" —
себто позички паперових банк-
нотів — *різничкам*, а рівноча-
сно натиснули на довги. Зна-
ють змусли фармерів вивози-
ти зараз в осінь, від молотиль-
ні, збіжжя, знаючи і рахуючи
наперед добре, що тим спосо-
бом спричинять переповнення
ринку, — багато продуктів на-
раз, — а це буде причиною у-
паду ціни.

Нинішніми словами, щоби від-
брати робітництву причину на-
рікань на високі кошти життя,
нероботи змусили фармерів об-
шишити ціни продуктів з ріп-
ли. Коли вже ціни різних про-
дуктів обшишили, давай тепер

обшишити заробітну платню ро-
бітникам фабричним. І це зна-
менито неробам дається. Чи-
таю, що страйк за страйком
програвся і робітництво "го-
диться" на обшижену платню.

Аби тим успішніше прибор-
кати робітництво, капіталісти
порозумілися з перелюдними
крайми аристократичної економі-
ки Європи і звідси спроваджу-
ють аристократичних "Чехослова-
ків".

Спершу, у 1919—20 р.р. бу-
ла у них гадка спроводити з Я-
понії і Китаю таніх робітників,
але задля сильного опору мен-
шанців Каліфорнії і Британії Ко-
лумбії мусили неробити понехати
ці плани, а спроводити "темних
Славян".

Славянин, це найменше зді-
бний до організування тип люди-
ни. Славянин — Українець,
Чех, Москаль, Поляк, Словак і
т. д. — ділає і руководить-
ся більше "імпульсами" —

хвилями впливів, під хви-
левими вражіннями — а не до-
рожно роздумуванням і тому
його важко організувати. До-
каз в Союзі Радянських Респуб-
лік: Замість мільйонів членів,
комуністи начисляють тільки
сотки тисяч і це головню робіт-
ники промислу та студентство,
а сільська маса обойтна, а то
подекуди і протина, не розумі-
ючи, що нероб Злуч. Держав,
Франції, Англії і Японії вла-
сне на тім банкірським мітингу,
який 1919 року відбувся в
Бруксеїлі (в Бельгії), постано-
вили за всяку ціну здушити ра-
дянську систему влади — себ-
то владу а народу для народу і
через народ.

Замість мільйонами душ всту-
пати у ком. партію і відтак ля-
війно посухити на захід та роз-
торопити капіталістичну Євро-
пу і створити Злучені Держави
Європи — а 140 мільйонів ма-
са могла-б це зробити — се-
лабши поміщицьку землю за
були про завтра і це дорого їх
відтак коштувало у формі а-
вантур Юденіча, Колчака, Ско-
ропадського, Петлюри, Вран-
геля, та прочих агентів антан-
тських неробів.

Ці агенти знищили цілі по-
селення найурожайнішої землі на
Сибірі, Приволжю, Україні,
Кубані, і байдужне селян-
ство гірко за що байдужність
заплатило тай ще тому не ко-
нець. Нероби ще далі організу-
ють Румунію, Польщу, троять
Японію, Фінляндію, проти Рад.
Республік.

Матвію — каже тихо згодом. — Як-би ви
були такі добрі і пішли, тай купили мей пива.
Чую, що перейшло-би...
— Ой господи, а кому ж ні?
— А ви знаєте, де продають?
— Та не знаю, допитаюся.
— Ідіть ото вулицюю, що до кухні, а там
на право буде мала комерція. Геть, аж в самому
кінці. Навіть нікого не питається. Ось вам
гроші...

— Боже борони, що це в мене нема грошей?
Я зараз, а ви приляжте...

Василь сумно похитав головою і ляг, а Ма-
твій побіг. Коритарі розсидилися в різні бо-
ки і він неміг найти потрібного. Крутився, бі-
гав і забував. Надійшов матрос. Спитав його
одно слово і показав рукою, як-би див щось.
Матрос усміхнувся, махнув йому, ніби казав,
щоби вертався, і пішов. Але Матвій побіг за
ним. Він спішився, бо тяжко було йому знати,
що "добрий сусід лежить хорий, а він не може
допомогти йому.

Пароплава три рази затрубів.
Матрос щось кликнув до Матвія і луснув
дверми, але за хвилину вишов знову, схватив
його за руку і силою повів за собою. Вивів на
малі сходи і пустив. Матвій був певний, що
він показав йому, де продають пиво і побіг що
сили в гору. Здивувався, як вибів на палубу
пароплава. Та ще більше здивувався, як побачив,
що пароплав стоїть в пристані і люди ви-
сидують. Стрілою кинувся до своєї кімнати,
але маса людей у входових дверях здержала
його. Боротися з ними він не міг, тому стояв,
доки всі перейдуть і беріг очима Василь. Дов-
го-довго виходили люди, товпилися і кричали,
а сусіда все не було.

— Бідний лежить і не може встати... — ду-
мав Матвій.

Як пройшли люди, він кинувся в середину
пароплава. Прибіг, глянув на постіль Василь
і здурнів. Скринька стоїть на старому місці,
а самого сусіда нема. Глянув за своєю скринь-
кою — і обмілів. Ні сліду з неї. Видавалося
йому, що цілий пароплав і він з ним западається
в глибоке море. І серце його обривається
і кров стигне. Ось-ось впаде, бо ніч заступає
очі.

— Боже!
Схвтив Василеву скриньку, потермосив і з
усей сили кинув нею об землю. Верхня до-
щечка відлетіла і в середині вилетіло дві парі
брудних сорочок.

Матвій зрозумів все. Як божевільний ки-
нувся на палубу і почав кричати.

— Гроші! Гроші! Рятуйте!
Махав руками, простягав їх до товпи лю-
дей, що здивована оглядалася на нього, микав
волосся на голові.

— Гроші! Люди! Шість літ праці!
Ревів, як той звір, що пробіють його серце
і він ще живе.

— Рятуйте хто в бога вірує!
Збіг містком в долину і далі кричав. З'яви-
лася поліція, заплала його за руку, питала, тя-
нула за собою. А Матвій тільки домигав руки
і плавав і ревів.

— Гроші, моя праця! Боже, боже, за що
так кареші?...
Хтось підбіг і пояснив німецьким поліціям.
Почали розпитувати, але Матвій не тямив, що
говорили. Він гриз свої руки, ридав, як дитина.
Страшно було подивитися на нього.

Поліція розбіглися, а Матвія завели в малу
комірку і залишили.

(Далше буде.)

Хотай часті робітництва Ні-
меччини, Франції, Англії, За-
держав, Італії і т. д. симпати-
ає із рад. владою, належить до
III. Інтернаціоналу, всесами са-
мо робітництво не буде в силі
перешкодити вибухові нової
війни, оскільки темне і байдуж-
не селянство не пробудиться і
не піде а робітництвом рука в
руку проти спільного ворога —
неробів.

На цім північно американ-
ським континенті фармери мо-
гли б скорше і краще розібрати
неробів і перешкодити їм в
плануванні нападів на рад.
владу та на робітництво через
відібрання неробам влади а
рук.

Відібрати перше від неробів
право видавати паперові кре-
дитні значки — це повинно бу-
ти привілеєм цілого загалу че-
рез свій уряд. Далше відібрати
від них все накопичене май-
но, бо воно крадене у нас че-
рез оподаткування на сто про-
цент. Машин, неробів, більше
мають як потреба для життя
вимагає, скажімо 1,500 дол.
в рік, то все понад тих 1,500 дол.
давай як податок до народної
касн, бо ми, більшість, народ,
так хочемо і ухвалюємо — тай
копечі. Забрати всі приватні
підприємства а державу без
заплати, бо нарід ці підприєм-
ства вдесятеро вже заплатив
— от і все.

Оскільки фармерство не до-
росте до цього і не пробудиться
із свого недбалства та не пі-
де рука в руку з міським робіт-
ництвом, цей останній радн Jude-
ради, ради істнування буде при-
мусений зробити по своєму,
а тоді фармерство не буде мати
права нарікати, що-меніше
правити.

Міське робітництво, хочби як
не хотіло, буде примусене са-
мо взяти владу в руки і встано-
вити диктатуру пролетаріату,
якщо ми, фармери, будемо обо-
ятні і байдужні. Це є право
природне — право самозабере-
ження і ми повинні а цим пра-
вом числитися, коли хочемо ма-
ти рівний а робітництвом голос
у завіршнім уряді.

Нерозумний той фармер, що
думає інакше, бо історія всіх
старинних народів — Єгипту,
Вавилону, Асирії, Греції, Ри-
му — дає на це заключення я-
сні і незбиті докази, а історія
"поеториста".

Оскільки ми, фармери, не
пробудимося, не зорганізуємо-
ся, то нероби при допомозі своєї
преси, своїх агентів і наших
власних зрадників з посеред нас
самих приготують нам же таку
кравану купівлю в формі війни,
якої сонце ще не бачило. При-
готування до цього кравового
танцю йдуть день і ніч: нові ка-
нони, які видають стріли на 200
миль, нові трилітні пальці і
заморожуючі газ приготува-
ються, робляться проби із лу-
чавих-сонця, які будуть палити
всяку річ чи людину на велику
віддаля; будуть виготовлені
літаки, які можуть везти топи
вибухових матеріял; придумані

воздушні торпеди, контрольова-
ні бездротно із безпечного мі-
сця на суші; будуть нечувани
досі підводні монстри, сталеві
автомати подібні до жовнівів
і сотки інших знарядій нищен-
ня і смерті.

На кого-ж це все? Га?
Спій, спій, товариші фар-
мери, байдужно далше. Че-
кайте аж вам синів в рекрути
заберуть і вибух бомб над го-
ловою збудить вас...

Слухайте всіх "патріотів",
прихвостнів і агентів неробів;
годується вузьким націоналі-
змом, вірте пошам і піпам і вся-
ким панам брехунам, які году-
ють нас своїми "мудрощами",
які страшать вас більшовика-
ми і червоними, аби лише від-
вернути вашу увагу від дійсно-
го злодія.

Товариші Робітничі! Я, ста-
рий дід Данилю, фармер з діда-
праділа, прошу вас, не звер-
тайте уваги на нас сплячих. Ми
є ті, що годували фараонів, це-
сарів, тиранив автократів і всіх
неробів і в своїй заганності
помагали душити всі ваші
спроби до поліпшення вашої і
нашої долі. Ви робіть своє, а
ті з нас, котрі знають і розумі-
ють, підемо з вами.

Хай пропаде гнет і визиск.
Хай живе день визволу!

Данило Паушок.

РІЖНІ ВІСТІ.

ГВІТ ПУЛ В САСКЕЧЕВАНІ.

Телеграма з Ріджайни з 19.
червня доносить, що гвіт пул
в Саскечевані здобув 6,250 ак-
рів і тимсамим увійшов вже в
життя.

В МАНІТОБІ.

В Манітобі до 19. червня
гвіт пул мав 711,000 акрів.
Згідно а ухвалою ради дирек-
торів, 10. червня розпочато за-
гальну кампанію за гвіт пу-
лом.

ЦЕНТРАЛЬНА АГЕНЦІЯ ГВІТ ПУЛУ.

В Ріджайні відбулася нара-
да представників гвіт пулу
трех західних провінцій. На-
рада заявила за створенням
одного центрального тіла гвіт
пулу для всіх трох західних
провінцій, яке буде корисним
як для бизнесової сторони
гвіт пулу так і для ідей коопе-
рації. Справа цього централь-
ного тіла прийде на порядок
дня, скоро тієї гвіт пул у-
війде в життя в Саскечевані й
Манітобі і будуть вибрані ста-
лі урядники цих провінцій.
Правдоподібно, що осідком це-
го тіла буде Вінніпег.

МЕНОНІТИ ДАЛІ ОПУСКА- ЮТЬ КАНАДУ.

Партія із 140 менонітів т. зв.
старої колонії виїхала неда-
вно з Саскечевану до Мексико
спеціальним потягом в 18 то-
варових вагонах і 3-ох пасажир-
них.

Кожна сім'я взяла з со-
бою по четверо коней, по дві
корови і по четверо безрог і
всю фармерську машинерію.
Сподіються, що до кінця року
виїде з Канади до Мексико ці-
ла стара колонія менонітів.

НОВІ ФАРМЕРИ ДЛЯ КАНАДИ

За місяць май канадський на-
ціональний залізничі перевезли
до західної Канади 1,618 "нових
фармерів". Після національ-
ностей вони поділяються так:
587 Англіїців, 188 Чехослова-
ків, 100 Німців, 411 Скандина-
вів, 76 Угорців, 63 Югославів,
39 Українців, 52 Голандців, 35
Румунів, а також різне число
Італійців, Французів, Австрій-
ців, Польків, Росіян, Жидів і
Фінляндців.

Кілько тисяч "нових фармерів"
пішло працювати на секції,
екстра-генки та ходять по мі-
стах без роботи, про це "статис-
тика нічого не згадує.

НІЧОГО НЕ ДІСТАЛИ.

Парламент в Злучених Держ-
авах розіслав не ухваливши
проектів про допомогу Нagen-
МекФері, після якого фарме-
ри мали дістати допомогу в
формі установлення мінімаль-
ної ціни на пшеницю.

Так індустріялісти вирішу-
ють фармерську справу. Це
свідчить, що фармери повинні
самі братися до політики.

ФАРМЕРІ І СТОВ. У.Р.Д.

Спелен, Алта.

В недаві, 8. червня зіїлиши то-
варіші фармери, щоб поговорити в спра-
ві злуч. зі Стіваришним Укр. Р.Д.
Дім та в справі виборства делегатів на
робітничо-фармерський з'їзд до Ед-
монтону. Зійшлися поважне число
фармерів. Після короткої дискусії
приняли статут Стів. Укр. Р.Д. Дім
і вибрани на з'їзд дові делегати, я-
ким членство поручило одностано
реверети інкорпорацію будинку, бо
наш дім до того часу не заікорпо-
рований. Деякі фармери протисти-
ся злуч. зі Стіваришним У.Р.Д. а-
ргументуючи тим, що свого часу за-
писали на Букву церкву і тепер вона
стоїть пустою.

Але більшість була за злучкою. Бо
чому-ж нам бути лише товариством?
Будучи товариством в Стів. У.Р.Д.
ми платили \$25.00 вступного і по \$5.00
річної вкладки і за це мали всі ті-
льки один голос. А коли ми стали фі-
лією, тоді кожний наш член має один
голос, тоді всі ми рівні: робітник, фар-
мер, редактор, кожен, як і членом
Стіваришного. І на такий платформі
нам найкраще лунувати. Ось скаже-
мо є у нашій місцевості 35 членів,
то кожний з них має один голос. А
коли-б ми були тільки товариством,
то мали-б всі один голос.

Де-ж нема ще будинку, щоб стати
філією, там краще організувати від-
діл, чим товариство. Бо кожний член
відділу, який виконує членські
завдання, також має повне право го-
лосу. Тому, як би там собі хто не
розумував, найкраще є, щоб всі ті
фармерські товариства, що мають
власні будинки, ставали філіями Стів.
Укр. Р.Д. Дім, а ті, що не мають
будинків, щоб організувалися у відді-
ли. Визнаю також товариші фарме-
ри, щоб передлачування і читали
"Укр. Р.Д. Вісті", а не витрачали ча-
су на такі фантазії, як "80 ти-
сяч миль під водою" або "Граф Мон-
те Кристо".

Фармер.

КАРПАТСЬКА НІЧ.

(Оповідання із збірки "Кровавий бог".)

(Продовження.)

Десь в половині дороги підійшов до Матвія
гарно одитий чоловік і заговорив незрозумілою
мовою. Матвій похитав головою і розвів ру-
ками.

— Румун? — питав чоловік.
Матвій знову похитав.
— Словак?
— Ані не Словак — відповів чоловікові.
— Так-же й кажіть! — аж закричав невідомий і подав Матвієві руку.

Ненаве в серці зацвіла весна, ненаве з очей
спала полуда і в ушах Матвія пробилася болон-
ка. За шість літ вперше почув рідне слово.
Ах, як міцно і щиро стиснув він руку незнайо-
мого. Хотів кинути на шию йому і розцілу-
вати.

— Боже! Ви значить, свій?
— А чого-ж ви мовчали так довго?
— Не знав. Народ скрізь чужий, думав ні-
кого з наших...

— А куди провадить бог? До краю? — пи-
тав чоловік.

— Та час вже. Шість літ гарував...
— Ви шість, а я десять. Ще хлопчиком
приїхав.

Розбалакалися і стали приятелями. Чоло-
вік назвав себе (Василем Карасем і розказував
Матвієві про своє тяжке життя в Америці.
Працював він у Філадельфії, в великій пекарні,

а перед тим і в ресторані і в каменоломні, але
добробав трохи і вертає в рідне село. Як до-
відався, що Матвій з долиньського повіту, то
аж вдарив його дружньо по плечі.